

PRO-DECANUS
FACULTATIS JURIDICÆ
GUIL. HIERONYMUS
BRUCKNER D.

PANDECTARUM PROF. PUBL.
CURIÆ PROVINCIALIS
FACULT. JURIDICÆ ET SCABI-
NATUS ASSESSOR,

DE
OBLIGATIONE

PACTORUM NUDORUM

JUXTA JUS CIVILE,

occasione l. 20. C. de transaction.

Quam

Clarissimus summorum in jure honorum

CANDIDATUS

DN. JOHANNES VVILHELMUS THILO,

HILPERHUSA - FRANCUS,

d. 8. August. M DCC VII.

LECTIONE CURSORIA IN AUDITORIO JURIDICO

EXPLICANDAM SELEGIT,

PROGRAMMATE HOC INAUGURALI TRACTAT.

J E N Æ,

LITTERIS MULLERIANIS.

Uantam vim habeant pacta

de rebus licitis inita, ipsi Legisla-
tores Romani non diffidentur, &
præter l. 1. pr. de pact. l. 7. §. 7. eod.
l. 1. pr. de const. pec. emphaticis ver-
bis declarant Imp. Dioclet. & Ma-
xim. in l. 20. C. de transact. (quam
Clariss. Dn. Candidatus lectione,
Cursoria explanabit) dum, Nihil,

ajunt, ita fidei congruit humana, quam ea, que placuerant, cu-
stodiri; nihilominus tamen in illa ipsa materia, ubi de pa-
ctis & contractibus agitur, & principaliter quæstio tracta-
tur, num fides data sit servanda, in contrariam partem sæ-
pius abeunt, contra omnem æquitatem naturalem pactis,
nudis vocari solitis l. 15. de P. V. l. 7. §. 4. & l. 45. de pact.
l. 10. C. eod. l. 1. C. de pact. convent. vim obligandi dene-
gantes; unde magna sollicitudine distinguunt inter pacta
& contractus, inter pacta nuda & non-nuda, inter non-
nuda legitima & adjecta, inter adjecta in continenti, & ex
intervallo, inter adjecta bonæ fidei & stricti juris contracti-
bus; quoad contractus inter nominatos & innominatos,
inter nominatos, qui vel consensu, vel re, vel litteris vel
verbis perficiuntur; quæ distinctiones, fundamento rationis
& æquitatis destitutæ, quantam difficultatem pariant, &
crucem figant discentibus, illi satis experiuntur, qui elemen-
ta juris tradunt tyronibus. Quam causam habuerint
Romani, ut tam inanes introduxerint distinctiones, a va-
riis varix in medium proferuntur rationes. Plerique in-
eam veniunt opinionem, quoniam paciscentes & promit-
tentes sæpe se gerunt præcipitanter, & ab æquitate alienum
esse reputatur, ut statim obligatus esse debeat, qui per ja-
ctantiam & citra intentionem se obligandi aliquid dicit,
quod Romani ad obligationem, actionis causam, neces-
sarium esse duxerint animum deliberatum, cujus signum
vulnerint esse solemnem interrogationem & congruam
responsionem, qua stipulatio per obligationem absolvitur.
Existimant igitur illi, quod in conventionem, verbis obliga-
torius

363

toris concepta, citra stipulationem non adfit obligatio, nisi vel frequentior usus statuerit sufficere nudum consensum, ut in contractibus consensualibus, vel realis traditio fuerit secuta, ut in realibus, vel literæ certo negotio accesserint, ut in contractu chirographario, vel causa supervenerit, ut in contractibus innominatis, vel lex robur addiderit, ut in pactis legitimis, vel bona fides requirat servare promissum, ut in pactis incontinenti adjectis negotiis bonæ fidei. Enimvero si Romani præcise respexissent deliberatum animum, conventioni alias nudæ, quando firmatur per juramentum, aut in scripturam redigitur (non enim omnis contractus in scripturam redactus est chirographarius) tribuissent vim obligandi, quod tamen nullibi generaliter constitutum legimus, & peculiare profas est, quod de jurata transactione disponitur *l. 41. C. de transact.* Alii statuunt, calliditate Patriciorum Romanorum in libera Rep. factum esse, ut rudi plebi perplexum & intricatum jus cum certis & solemnibus formulis promulgaretur, sicque penderet juris administratio magis ex libidine & affectibus Patriciorum, quam ex bono & æquo. Sed nondum certo constat, an omnes illæ superius adductæ scrupulosæ distinctiones pactorum & contractuum extiterint in libera Rep. Si enim tempore Cæsarum demum natæ sunt, causa illa huc non quadraret. Alii ad asylum ignorantæ confugiunt, provocantes ad *l. 20. de LL. quod non omnium, que a majoribus constituta sunt, ratio reddi possit.* Licet autem sæpe pro ratione steter legislatorum voluntas, cum in casibus per leges decidendis non semper solida ratio inveniri queat, cur hoc & non aliud constituatur, in nostro tamen præsentis casu subesse videtur causa, quare a simplicitate naturalis æquitatis fuerit recessum, & tam varis inanes distinctiones cum notabilibus effectibus allatæ. Alii leges nostras naturali æquitati convenire contendunt; sed in hac sententia probanda adeo se torquent, ut commiseratione potius quam refutatione dignos se sistant. Sicut enim nihil tam absurdum est, quod non probabiliter defendi possit, ita illi officio suo satis se functos credunt, si pro colorandis

randis legibus in speciem saltim nonnulla proferant. Ut
meam exponam sententiam, salva meliori arbitror, quod
veteres Romani nondum exulta Jurisprudencia viderint
tot esse negotia, & non potuerint rite discernere preparato-
ria (tractatus a quibusdam vocantur) conventionum obli-
gatoriarum ab ipsis illis conventionibus. Neque mirari de-
bemus, eo non pertigisse acumen ingeniosissimorum illo-
rum Jctorum. Nullibi enim in toto nostro Jure doctrina
de preparatoriis illis, in praxi, & communi hominum vita
tam frequens & utilis, plenius & accuratius traditur; imo
adhuc hodie in tanta luce, qua radiat Jurisprudencia, non-
nulli magni nominis Jcti adeo cæcutiunt, ut, licet data ope-
ra occupentur in consideranda preparatoriorum natura, non
assequantur tamen illam, & multa huc non spectantia ad-
ducant. Sunt autem preparatoria conventionum tales præ-
liminares tractatus, quibus conventiones obligatorias initari
citra animum obligandi exponunt, quid in posterum unus
alteri præstare debeat. Et sunt preparatoria variis modis,
vel (1.) si expresse conveniunt duo vel plures, quod, ante-
quam hoc vel illud peragatur e. g. negotium in scripturam
redactum a paciscentibus vel contrahentibus subscribatur,
nulla obligatio adesse debeat; in tali casu, licet verba usur-
pentur obligatoria, non prius tamen obligatio nascitur,
quam utriusque consensu adhibeatur illud, quod ab initio
in vicem placuit (2.) si circumstantiæ ostendunt, non tam-
obligationem constitui, quam spem constituendæ fieri, quod
potissimum tunc contingit, si utrinque omnia, ad negotii
pleniorem naturam regulariter spectantia, nondum sunt
conventa, e. g. dicit Mevius Cajo, ego tibi vendam domum
meam, sed nondum exprimit pretium, ego tibi locabo præ-
dium meum Tusculanum, sed nondum determinatur mer-
ces, ego tibi dabo in emphyteusim agrum aliquem, sed in
tanto agrorum numero nullus certus nominatur, aut canon
quotannis solvendus non significatur, ego negotium tuum
gratis geram, sed quale negotium sit gerendum, nondum
conveniunt. Et sic etiam in contractibus consensualibus
non statim adest obligatio, ubi duo consentiunt simpliciter,

361

ter, sed requiritur, ut ea sint determinata, quæ ad negotii
essentiam spectant. Ita in omnibus contractibus possunt
præmitti præparatoria. Equidem haud negarem, quod possit
etiam adesse obligatio, licet non omnia sint conventa,
quæ regulariter ad negotium requiruntur e. g. si Mevius
domum suam Cajo vendere promittit, non determinato
pretio, licet aliàs ad venditionem certum requiratur pretium,
si tamen Mevius expresse declarat, aut ex circumstantiis
colligitur, quod per talem promissionem velit esse obliga-
tus, non ultra de obligatione dubitandum est, cum per
arbitrium boni viri æquum & justum determinari queat
pretium, & sic de aliis contractibus judicari debet. Hoc au-
tem jam quaritur, utrum in dubio censeatur promissor se
velle obligare, quando nondum omnia, ad negotium alias
pertinentia, sunt conventa, an præsumatur saltem præpara-
torium quid esse ipsius promissum, carens obligatione?
Quod posterius mihi probabilius videtur. Igitur veteres
Romani, quando viderunt, tot præparatoria dari negotio-
rum, noluerunt ex quolibet promisso & pacto concedere
actionem, sed melius esse judicarunt versari circa ipsas con-
ventiones obligatorias, ex quibus actiones descendere de-
beant. In exponendis autem conventionibus obligatoriis,
eorumque effectibus mire desudarunt, & a semita naturalis
æquitatis valde aberrarunt. Tolerari hoc quandantenus
posset in illis hominibus, legislatoria potestate plerumque
non gaudentibus, & temporibus Jurisprudentiæ incultæ
viventibus. Nulla vero ratione merentur excusari Jcti, qui
a Justiniano Imp. mandatis sunt instructi, ut, fabulis anti-
quis, & inanibus curiositatibus rejectis, Jus in elegantem
reducerent consonantiam, quando in donatione, recedentes
a veteri Jure, naturalem æquitatem secuti & amplexi
sunt in aliis vero negotiis, quæ magis emendationem po-
stulabant, antiquas nugas reliquerunt intactas. Sic enim
nomine Justiniani in l. 35. §. 5. C. de donation. postquam con-
tra jus vetus pacto donationis, traditioni nondum secuta,
vim obligandi & actionem exinde instituendi tribuerunt,
loquuntur: *cum enim in arbitrio cujuscunque sit hoc facere, quod*

instituit, oportet eum vel minime ad hoc proficere, vel, cum ad hoc
venire properaverit, non quibusdam excogitatis artibus suam pro-
positum defraudare, tantamque indevotionem quibusdam quasi le-
gitimis velamentis protegere. Optima hæc ratio pessime appli-
catur solum ad donationem, cum magis locum etiam inve-
niat in aliis negotiis, ob mutuas quandoque præstationes
favorabilibus, ubi contra donatio, unam tantum partem gra-
vans, actus per se odiosus est, nec extensionem facile admit-
tit. Deinde annon plus involvit, concedere alteri rei ali-
cujus proprietatem cum usufructu, quam nudum usum fru-
ctum? Atqui juxta cit. l. 35. firma & valida pronuntiatur
obligatio, si quis donat alteri proprietatem cum usufructu,
nondum facta rei traditione; sed si quis alteri usum fructum
& gratuitum rei promittit, nondum secuta reali traditione,
nulla dicitur adesse obligatio, quoniam commodatum est
contractus realis, & pactum de re alteri commodanda tan-
quam nudum non obligat. Sic, quando Sejus rogat Sem-
pronium, ut sibi mutuo det 100. taleros ad biennium, &
Sempronius promittit illos mutuo dare, in crastinum sol-
vendos, ante factam exsolutionem non dicitur esse obligatus
ex promisso, si autem Sempronius dicit, quod Sejus in cra-
stinum venire, & 100. taleros donatos accipere debeat, obli-
gatio adesse statuitur. Et sic juxta l. 35. donatio, tanquam
res odiosa, contra jus vetus est extensa, contractus autem
innominati, tanquam favorabiles retenta juris veteris dispo-
sitione restricti, ubi tamen non solum juxta c. 15. X. de R. I.
in 610, sed & naturalem æquitatem, ad hæc restringi & favores
conveniat ampliari. Rectius igitur Tribonianus cum suis
asseclis fecisset, si non tantum in donatione, sed etiam reli-
quias pactis & contractibus inanes veteris juris distinctio-
nes pactorum & contractuum cum diversis effectibus ab-
rogasset, & simplicitatem æquitatemque naturalem securus
statuisset, quod omnis conventio omneque pactum alias
nudum vocari solitum & de relicta initum, ubi cuncta sunt
determinata, & nihil præter traditionem aut realem præsta-
tionem superest, obligare & actionem producere debeat. Sed
de hac materia alibi plura, ubi simul tradam, quomodo pa-
cta

362
7
Eta nuda hodie obligent. Restant nunc quædam dicenda
de Clarissimo nostro Candidato

JOHANNE VVILHELMO THILONE,

Qui editus est in hanc lucem Veilsdorffii in ditione Saxo-
Hilperhusana anno post natum Christum MDC LXXXII. pa-
rentibus optimis & adhuc viventibus, Patre JOH. CHRISTO-
PHORO THILONE, Ecclesiæ Veilsdorffensis, nunc Effel-
deranz pastore vigilantissimo, Matre honestissima, MA-
RIA ELISABETHA, nata THYMIA. Hi filium, cognita
ejus capacitate, studiis & bonis literis destinarunt, ut aliquan-
do Deo & Reip. gratam præstaret operam. Traditus est pri-
mum informationi privatorum præceptorum, in quibus a len-
dis nullis pepercerunt sumtibus parentes, ut Noster elemen-
tis latinæ græcæque linguæ imbueretur. Quibus feliciter
haustis, Coburgum missus, adhuc hodie sibi gratulatur,
quod hospitii & convictu Excellentissimorum Consiliario-
rum JO. LUDOVICI ZOLLMANNI, JO. PHILIPPI EBER-
WEINI, JO. WILHELMI LUCHI, per triennium & quod ex-
currit, licuerit uti, & in Illustri Gymnasio frui doctrinis præ-
stantissimi Directoris JOHANNIS SAUERBREY, SS. Th. D.
ejusdemque Professoris, nunc Rev. Ministerii Erfurtensis
Senioris, & Pastoris ad templum Prædicatorum meritisimi,
reliquorum etiam Gymnasii Professorum fidei manu ductio-
ne, inter quos laudat JOH. DANIELEM GIHNLEIN, JO.
AGHATIUM COLERUM, JO. CHRISTIANUM FUCH-
SIUM, FRIDERICUM CALENUM. Igitur ad altiora studia
optime præparatus, octavo abhinc anno in Altdorffinam se
contulit Academiam, ubi vacavit studiis Philosophicis sub
ductu optimorum Professorum, G. P. ROETENBECCI & DA-
NIELIS OMEISII. Flagravit deinde desiderio nostram
adeundi Salanam; huc delatus frequentavit Collegia Logi-
ca, Politica, & Moralia JO. PHILIPPI TREUNERI, SS. Th. D.
Logic. & Metaph. Professoris, nunc Augustæ Vindelicorum
Rev. Ministerii Senioris, & Pastoris ad Minoritas Evangelicos
gravissimi. Postea totus incubuit Juris Studio, & quandiu
apud

apud Nos vixit, perpetuus Auditor fuit D. JO. CHRISTIANI
SCHRÖTERI, Jurium Professoris celeberrimi, quo Duce
Institutiones Juris, Struvianam Jurisprudentiam, Syntagmata
etiam Juris Civilis & Feudalis, Schwvederi Jus Publicum & Desselii,
Jus Canonicum pertractavit, & sub hujus Doctoris, quem semper in
delitiis habuit, Praesidio publice solemniterque disputavit *de Ed,*
quod circa geminationem Iustum est. Interfuit quoque Collegio
privato Institutionum Consiliarii JO. BERNHARDI FRISII, Antec-
cessoris nostrae Facultatis famigeratissimi. Sic positus in Theoria Ju-
ris fundamentis, & visis inclyta Fridericiana Hallensi & celeberrima
Lipsiensi Universitatibus, salutatisque in illis celebrioribus Professio-
ribus, ad praxin exercendam Gotham abiit, ubi ab Illustrissimo Re-
gimine, exploratis prius ejus profectibus, licentiam & facultatem
obtinuit, causas clientum in foro tractandi, Plurimum autem se
debere grato agnoscit & deprædicat animo, Excell. Consiliario Sa-
xo-Gothano DANIELI EUSEBIO JÄGERO, in cujus non tantum
receptus est convictum, sed & optimis consiliis & manu ductione in
praxi ab eo adjutus. Et cum hæcenus non inveniat, quo gratam
mentem ipsi satis declaret, Deum piis precibus etiam atque etiam
rogabit, ut Mecænatem suum JÄGERUM omni felicitatis genere
beare dignaturus sit. Tandem Noster suafu Patronorum in anim-
um induxit ad Summos in Jure adspirare honores; quapropter
nostram adiit Facultatem, & exposito desiderio impetravit, ut ad
consueta Candidatorum Examina admitteremus, in quibus expecta-
tionem nostram haud frustratus est, dum textus exhibitos doctè re-
solvit, & eruditionem in jure haud contemnendam promtis respon-
sionibus ostendit. Dignum igitur communi consensu judicavimus,
cui Cathedram publicam primum ad Lectionem Curforiam, dein
ad Disputationem Inauguralem habendam aperiremus. Craftinum
diem destinavimus Lectioni Curforiæ, cui ut Magnificus Pro-
rector, Proceres Academiæ, aliique Musarum Fautores & Cultores
interesse velint, Facultatis nomine, ea qua par est, observan-
tia & humanitate rogantur. P. P. Jenæ
d. 7. Aug. M DCC VII.

(L. S.)

Jena, Diss., 1707 A-V
X 2396251

PRO-DECANUS
 FACULTATIS JURIDI
 GUIL. HIERONY
 BRUCKNER
 PANDECTARUM PROF.
 CURIÆ PROVINCIALI
 FACULT. JURIDICÆ ET S
 NATUS ASSESSOR,
 DE
OBLIGATI
PACTORUM NUD
JUXTA JUS CIVI
occasione l. 20. C. de tran
 Quam
Clarissimus summorum in jure bo
 CANDIDATUS
 DN. JOHANNES VVILHELM
 HILPERHUSA - FRANCU
 d. 8. Augusti. MDCC VII.
 LECTIONE CURSORIA IN AUDITORIC
 EXPLICANDAM SELEG
 PROGRAMMATE HOC INAUGURA
 J E N Æ,
 LITTERIS MULLERIAN

